

Tilaajavastuuinfo uusiutuvan energian alan toimijoille

Verkkoseminaari 17.4.2024 klo 10–11

Materiaalit: tyosuojelu.fi/live35

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Käytännön asiat

- Kysymysosiossa (Q&A) voit esittää kysymyksiä tarkastajille.
- Löydät tapahtumasivulta tyosuojelu.fi/live35
  - esitysmateriaalin jo nyt
  - verkkoseminaarin tallenteen lähipäivinä

Esityksen teemat

- Tilaajavastuulain tarkoitus
- Millaisia tilanteita selvitysvelvollisuus koskee?
- Ennen sopimuksen solmimista hankittavat selvitykset
- Poikkeukset selvitysvelvollisuuteen
- Ulkomaiselta yritykseltä tilattava työ
- Laiminlyönnin seuraukset
- Tukea ja neuvoja

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Tavoitteena reilu työelämä

- Yritysten välisen tasavertaisen kilpailun edistäminen
- Työntekijöiden työsuhteen vähimmäisehtojen toteutuminen
- Keino arvioida sopimuskumppanin luotettavuutta
- Jokainen tilaaja vastaa omasta sopimuskumppanistaan
- Osa vastuullisen toimijan riskienhallintaa

**Uusiutuvan energian ala
on vuonna 2024
yhtenä valvonnan
painopisteenä.**

Valvonnasta lyhyesti

- Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue valvoo tilaajavastuulakia koko maassa.
- 26 tarkastajaa eri puolilla Suomea
- Vuonna 2024 tavoitteena noin 1 600 tarkastusta
- Tarkastuksia tehdään kaikille toimialoille.

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Millaisia tilanteita
tilaajavastuulaki koskee?

Vuokratun työvoiman käyttö ja alihankinta

Millaisia tilanteita tilaajavastuulaki koskee?

- Suullinen tai kirjallinen sopimus tietyn työtuloksen aikaansaamisesta vastiketta vastaan
- Työ tapahtuu tilaajan tiloissa tai työkohteessa.
- Työn suorittaa sopimuskumppanin työntekijä. Rakentamisessa on selvitettävä myös pelkkä yrittäjän työskentely.
- Tavanomaiset työtehtävät (huom. siivous, laitteiden ja tilojen huolto ja kunnossapito)
- Tavanomaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset
- Rakentaminen, vaikkei olisi tilaajalle tavanomaista toimintaa

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

“

Selvitykset on hankittava ennen kuin sopimus tehdään.

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Selvitä ennen kuin sovit

- Ajantasainen tieto velvoitteiden hoidosta: enintään 3 kk vanhat selvitykset
- Säilytä kaksi vuotta sovitun työn päättymisestä
- Suulliset selvitykset eivät ole riittäviä
- Tarkista asiakirjojen sisältö
- Vaitiolovelvollisuus salassa pidettävistä tiedoista
- Yksityisten palveluntuottajien raportit ovat hyväksyttäviä
- Voimassaolo 12 kk

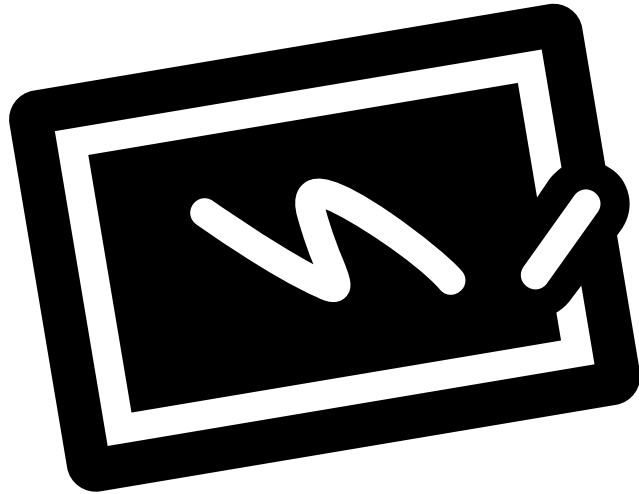

Milloin ei tarvitse hankkia selvityksiä?

- Alihankinnassa raja-arvo 9 000 e (alv 0%)
- Vuokratun työvoiman käytössä raja-arvo on 10 työpäivää
- Sopimuskumppani on julkisyhteisö tai julkinen osakeyhtiö
- Sopimuskumppani on liiketoiminnaltaan vakiintunut yritys
- Sopimussuhde on vakiintunut
- Rakentaminen poikkeuksena

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

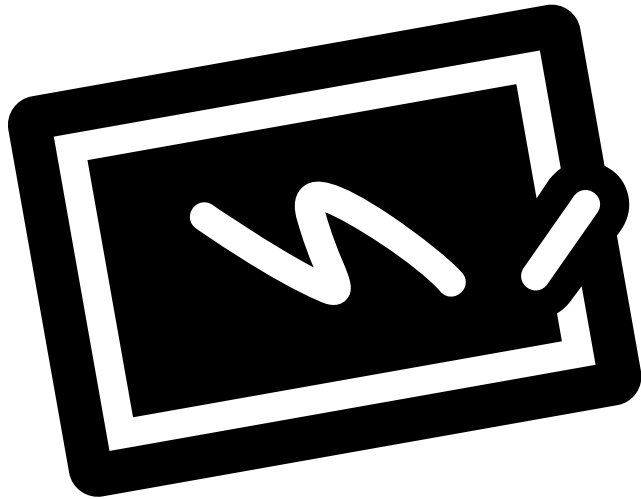

Tilaajavastuuseelvitykset (1/2)

- Verorekisterimerkinnät
(Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä www.ytj.fi)
- Kaupparekisteriote
(Patentti- ja rekisterihallitus www.prh.fi)
- Selvitys veronmaksusta (www.ytj.fi → verovelkarekisteri) (Verohallinto)
- Todistus työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta eläkevakuutusmaksujen maksamisesta/maksusuunnitelmasta (eläkevakuutusyhtiö)
- Työehtosopimus tai keskeiset työehdot (sopimuskumppanin oma ilmoitus)

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Tilaajavastuuseelvitykset (2/2)

- Työterveyshuollon järjestäminen (sopimuskumppanin oma ilmoitus/jäljennös sopimuksesta tai palveluntuottajan antama todistus)
- Todistus työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen ottamisesta (vakuutusyhtiö)
- Ulkomaisen yrityksen kanssa solmittu sopimus: tilaajan on kirjallisesti edellytettävä sosiaaliturvan määräytymistä koskevien todistusten toimittamista

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Maksamattomat verot

- **Verovelkaa alle 10 000 euroa:**
selvitys kunnossa
- **Verovelkaa yli 10 000 euroa, maksusuunnitelma on hyväksytty:**
selvitys kunnossa
- **Verovelkaa yli 10 000 euroa, ei maksusuunnitelmaa:** selvitä verovelan määrä verovelkatodistuksesta ja harkitse sopimuksen solmimista. Onko sopimuskumppanin tarkoituksena täyttää lakisääteiset maksuvelvoitteensa?

Henkilöstön edustajien tiedonsaantioikeus

- Luottamusmiehellä ja työsuojeluvaltuutetulla oikeus pyynnöstä saada työnantajaltaan tietoja ulkopuolisen työvoiman käyttöön liittyen
- Vuokratyön käytön syy, käytettävän työvoiman määrä, yrityksen yksilöintitiedot, työkohde, työtehtävät, sopimuksen kesto sekä työhön sovellettava työehtosopimus tai keskeiset työehdot

Selvitysvelvollisuuden toteuttaminen eri tilanteissa

Rakentamistoimintaan liittyvä sopimus

Vain yrittäjä työskentelee tilaajalle

1. Selvitys siitä, onko sopimuspuoli merkitty ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
2. Kaupparekisteriote
3. Veronmaksuasioita koskeva selvitys

Työntekijä työskentelee tilaajalle

1. Selvitys siitä, onko sopimuspuoli merkitty ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
2. Kaupparekisteriote
3. Veronmaksuasioita koskeva selvitys
4. Todistus työntekijän eläkevakuutuksen ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusuunnitelma on tehty
5. Selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista
6. Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä
7. Todistus työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen ottamisesta
8. Ulkomainen sopimuskumppani: tilaajan on kirjallisesti edellytettävä lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymistä koskevien todistusten toimittamista

Sopimus kevytyrittäjän kanssa

- Jos sopimuksen mukaista työtä suorittaa vain kevytyrittäjä itse, tilaajavastuulakia sovelletaan, mikäli kyse on rakentamistoimintaa koskevista työsuoritteista.
- Kevytyrittäjällä ei useimmiten ole Y-tunnusta.
- Kevytyrittäjä toimittaa kirjallisen vapaamuotoisen selvityksen siitä, että sitä ei ole merkitty Verohallinnon rekistereihin eikä kaupparekisteriin (esim. sähköpostitse).
- Tilaajan on pyydettävä veronmaksuasioita koskeva todistus suoraan sopimuspuolelta. Kevytyrittäjä saa itseään koskevan todistuksen verojen maksamisesta tai verovelkatodistuksen esimerkiksi Verohallinnon OmaVero-palvelusta.

Muu kuin rakentamistoimintaan liittyvä sopimus

Vain yrittäjä työskentelee tilaajalle

Ei velvollisuutta hankkia selvityksiä.

Työntekijä työskentelee tilaajalle

1. Selvitys siitä, onko sopimuspuoli merkitty ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
2. Kaupparekisteriote
3. Veronmaksuasioita koskeva selvitys
4. Todistus työntekijän eläkevakuutuksen ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusuunnitelma on tehty
5. Selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista
6. Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä
7. Ulkomainen sopimuskumppani: tilaajan on kirjallisesti edellytettävä lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymistä koskevien todistusten toimittamista

“

**Selvitysvelvollisuus
koskee myös
ulkomaisia tilaajia ja
sopimuskumppaneita,
kun työ tapahtuu
Suomessa.**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Ulkomainen yritys sopimuskumppanina

- Selvitykset tulee hankkia ulkomaisen yrityksen lähtömaan lainsäädännön mukaisina todistuksina
- Tilaajan on ymmärrettävä selvitysten sisältö
- Jos ulkomaisella yhteisöllä on Y-tunnus Suomessa sopimusta tehtäessä, tulee lähtömaan selvitysten lisäksi hankkia:
  - Suomen verorekisterimerkintöjä koskeva selvitys (esim. ote yritystietojärjestelmästä www.ytj.fi) → tilaaja pystyy itse hankkimaan tämän
  - JA veronmaksuasioita koskeva todistus Suomesta → sopimuskumppanin on pyydettävä se itse Suomen Verohallinnolta ja toimitettava tilaajalle

Lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvan selvittäminen

- Tilaajavastuulaissa tällä tarkoitetaan työntekijöiden eläke- ja tapaturmavakuuttamista
- Lähetettyjen työntekijöiden osalta on edellytettävä sopimusta tehdessä, että kaikista lähetetyistä työntekijöistä toimitetaan sosiaaliturvan määräytymistä (eläke- ja tapaturmavakuuttamista) koskevat todistukset koko sopimuksen ajalta → asia on kirjattava niin selkeästi, että sopimuspuoli ymmärtää mitä tällä kirjauksella tarkoitetaan.
- Todistukset tulee hankkia ennen sopimuksen mukaisen työn aloittamista
- Rakentamistoiminnassa jatkuva velvoite valvoa, että todistukset on kaikilta työntekijöiltä koko sopimussuhteen ajalta

EU/ETA-alue tai sosiaaliturvasopimusmaa

- EU/ETA-alueelta lähetettyjen työntekijöiden osalta kuuluminen lähtömaan sosiaaliturvan piiriin osoitetaan työntekijäkohtaisilla A1-todistuksilla.
- Nämä korvaavat työntekijöiden eläke- ja tapaturmavakuuttamisen.
- Jos ei ole saatu A1-todistuksia, työntekijöille tulee ottaa eläke- ja tapaturmavakuutukset sellaisista vakuutusyhtiöistä, joilla on oikeus myöntää Suomessa lakisääteisiä työntekijän eläke- ja tapaturmavakuutuksia.
- Sosiaaliturvasopimusmaasta lähetetyn työntekijän osalta tulee olla lähtömaan viranomaisen myöntämä lähetetyn työntekijän todistus.
- Tällä hetkellä Suomi on solminut kahdenvälisen sosiaaliturvasopimuksen Australian, Chilen, Etelä-Korean, Intian, Israelin, Japanin, Kanadan, Kiinan, Quebecin ja Yhdysvaltojen kanssa.
- Israelin ja Quebecin lähetettyjen työntekijöiden osalta todistukset kattavat sekä eläke- että tapaturmavakuuttamisen.
- Muista sosiaaliturvamaista lähetetyille työntekijöille täytyy järjestää työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen vakuutus.

Muusta maasta lähetetty työntekijä

- Jos työntekijä lähetetään Suomeen työskentelemään muusta maasta kuin EU/ETA- tai sosiaaliturvasopimusmaasta, tapaturmavakuuttaminen on järjestettävä Suomen lainsäädännön mukaisesti.
- Eläkevakuuttamisselvitykset perustuvat työkomennuksen keston.
- Komennus kestää enintään kaksi vuotta
  - Todistus lähtömaan työeläkejärjestelmän mukaisesta vakuutuksesta ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta
- Komennus kestää yli kaksi vuotta
  - Selvitys Eläketurvakeskuksen (ETK) päätöksestä, jolla on vapautettu työntekijän eläkelain mukaisesta vakuutuksesta
  - JA todistus lähtömaan työeläkejärjestelmän mukaisesta vakuutuksesta ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta
  - TAI sopimuskumppanin työntekijät Suomessa vakuuttaneen työeläkelaitoksen antama todistus

Lähetettyjen työntekijöiden työterveyshuollon selvittäminen

- Työterveyshuoltolaissa ei ole ajallisia poikkeusperusteita → kun työskennellään yksikin työpäivä Suomessa, on lakisääteinen työterveyshuolto järjestettävä (koskee niin suomalaisia kuin ulkomaisia työnantajia).
- Sopimusoikeudellisesti tilaaja voi sopia Suomessa toimivan työterveyshuollon palveluntarjoajansa kanssa, että tilaajan oman lakisääteisen työterveyshuollon piiriin otetaan komennuksen ajaksi esim. puolalaisen yrityksen Puolasta määräajaksi Suomeen lähettämät työntekijät. Tieto kolmikantaisesti sovitusta järjestelystä tallennetaan osaksi tilaajavastuuseelvityksiä.

Suomen merialueella toimiminen

- Tilaajavastuulaki soveltuu kaikkeen työhön mikä tehdään Suomessa, mukaan lukien Suomen merialue.
- Kauppamerenkulkua harjoittavan yrityksen aluksen osalta lakia ei sovelleta, kun alus on Suomen rajojen ulkopuolella.
  - Poikkeuksena suomalainen alus, jossa tilaajavastuulakia tulee soveltaa merityösopimuslain soveltamisalan piirissä oleviin töihin myös Suomen rajojen ulkopuolella.

“

Laiminlyöntimaksu on sopimuskohtainen. Maksun määrää Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue. Päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

Vähäisistä laiminlyönneistä annetaan toimintaohjeita.

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Laiminlyöntimaksu

- **Selvitysvelvollisuuden laiminlyönti:** laiminlyöntimaksu 2 110–21 100 euroa
- **Sopimus on tehty liiketoimintakiellossa olevan kanssa:** laiminlyöntimaksu 21 100–68 500 euroa
- **Tilaajan on täytynyt ymmärtää, ettei sopimuskumppani noudata maksuvelvoitteitaan:** 21 100–68 500 euroa

Muistilista

- Selvitä, ennen kuin sovit.
- Varmista, että tiedot ovat kunnossa ja ajantasaiset.
- Säilytä selvitykset kaksi vuotta.

Hyviä käytäntöjä

- Huomio sopimushinnoitteluun – halpa hinta voi johtaa työehtojen polkemiseen
- Ketjutuskielto sopimuksissa
- Selvitysten vaatiminen sopimuksissa sekä purkava ehto, jos näitä ei saada
- Sopimusketjun läpinäkyvyys → tiedetään kuka työt tekee ja kenen alihankkijan palveluksessa työntekijät ovat
- Sopimusaikainen tietojen tarkistaminen
- Ulkomaisten sopimuspuolten kohdalla sosiaaliturvan määräytymisen edellyttäminen sopimustekstiin

Toimivat hallintajärjestelmät

- Sähköinen alusta tilaajavastuuselvitysten tallentamiseen

Selkeä ohjeistus

- Vastuuhenkilöt sopimuksissa
- Riittävän osaamisen varmistaminen

Muuta kuin tilaajavastuulakia koskeva ennakkokysymys

- Rakennustyömaalla pääurakoitsijan tai muun päätoteuttajan sekä telakka-alueella pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan on varmistuttava siitä, että kaikilla alueella työskentelevillä ulkomaalaisilla on työnteko-oikeus.
  - Koskee myös suomalaisten yrityksen palveluksessa olevia ulkomaalaisia työntekijöitä.
  - Tiedot tulee myös säilyttää 2 vuotta työskentelyn päättymisen jälkeen.

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Lisätietoja muissa kuin tilaaja-vastuulakia koskevilla asioilla

- Työsuojeluviranomaisen puhelinneuvonta 0295 016 620 (tyosuojelu.fi/puhelinneuvonta)
- Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät kysymykset sähköpostilla osoitteeseen postedworkersfin@avi.fi
- Alueellisten työsuojeluviranomaisten yhteystiedot löytyvät täältä: tyosuojelu.fi/yhteystiedot
- Eläketurvakeskus etk.fi
- Tapaturmavakuutuskeskus tvk.fi

Yhteystiedot ja lisätietoa tilaajavastuulaista

- Tilaajavastuutiimin sähköposti: tilaajavastuutiimi@avi.fi
- Verkkosivut: tyosuojelu.fi/tilaajavastuu
- X (Twitter): @tilaajavastuu

Aluehallintovirasto
Työsuojelu